

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-021-09/2014

P/14/111

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/111 – Zapewnienie kadr z wyższym wykształceniem niezbędnych dla rozwoju województwa podkarpackiego.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Dagmara Mazurkiewicz-Karasińska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91544 z dnia 22 października 2014 r. (dowód: akta kontroli str.1-2)
Jednostka kontrolowana	Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu ul. Tymona Terleckiego 6, 37-700 Przemyśl (dalej PWSW lub Uczelnia).
Kierownik jednostki kontrolowanej	W okresie od 23 marca 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. Rektorem PWSW był dr hab. Łukasz Węsierski, następnie dr hab. Krzysztof Knapik od 1 lipca 2013 r. – nadal. (dowód: akta kontroli str. 3-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna z uzasadnieniem¹

Najwyższa Izba Kontroli ocenia działania PWSW w okresie objętym kontrolą², związane z zapewnieniem kadr z wyższym wykształceniem niezbędnych dla rozwoju województwa podkarpackiego jako wystarczające wobec sytuacji tej Uczelni.

Pomimo ograniczonego uwzględnienia w Strategii PWSW uwarunkowań lokalnego rynku pracy w powiązaniu z kierunkami kształcenia dokument ten wpisywał się w Strategię Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020. W Strategii Rozwoju PWSW w Przemyślu na lata 2011-2020, nie uwzględniono zidentyfikowanych potrzeb lokalnego rynku pracy w kontekście kierunków kształcenia. W sposób ogólny podkreślono dostosowanie systemu kształcenia do zmieniających się potrzeb społecznych, bez wskazania zapotrzebowania na konkretne kierunki studiów.

PWSW wykazywała się inicjatywą w zakresie nawiązywania i utrzymywania współpracy zarówno z lokalnym samorządem jak i z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym m. in. poprzez zawieranie umów o praktyki studenckie, konsultowanie programów kształcenia oraz liczne spotkania

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienia. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

² Lata akademickie 2012/2013 oraz 2013/2014 a w zakresie planów i założeń także rok 2014/2015, z uwzględnieniem działań i zdarzeń wcześniejszych i późniejszych, o ile miały wpływ na realizację zadań w objętych kontrolą latach lub wówczas wystąpiły ich skutki.

i konferencje sprzyjające optymalizacji ścieżek kształcenia do potrzeb rynku pracy. Działający przy PWSW Konwent (złożony m.in. z przedstawicieli lokalnych władz, przedsiębiorców i instytucji) występował z wnioskami o uruchomienie nowych kierunków studiów zidentyfikowanych przez PWSW, jako szczególnie potrzebnych gospodarce regionu, tj. studiów II stopnia na kierunku Stosunki międzynarodowe i praktycznych studiów I stopnia - Inżynieria transportu i logistyki.

PWSW powołała Akademickie Biuro Karier, które monitorowało losy absolwentów pod kątem oceny przydatności na rynku pracy zdobytego w PWSW wykształcenia i w miarę możliwości gromadziło informacje o dostępnych ofertach pracy, kursach i szkoleniach. Z myślą o dostosowaniu oferty edukacyjnej do wymogów współczesnego rynku pracy w PWSW utworzono w latach 2012-2014 m. in. trzy nowe kierunki studiów, z tym jeden – inżynieria transportu i logistyki – o profilu praktycznym. Ponadto zadbano o jakość studiów zawodowych także poprzez ulepszenie infrastruktury do kształcenia praktycznego (Uczelnię wyposażono w 14 nowoczesnych laboratoriów specjalistycznych) i zaangażowanie 24 praktyków z 19 instytucji zewnętrznych, podejmując w ten sposób próby profilowania kształcenia pod kątem rynku pracy. Doradztwo zawodowe PWSW polegało na udostępnianiu na stronie internetowej oraz w Akademickim Biurze Karier ofert pracy pozyskanych z urzędów pracy, portali internetowych oraz wyniku kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi. Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że Uczelnia nie dysponowała wiedzą o efektach doradztwa zawodowego świadczonego przez Akademickie Biuro Karier, z uwagi na brak informacji zwrotnej płynącej od pracodawców do Uczelni, dotyczącej zaangażowania absolwentów do pracy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ocena rozpoznawania potrzeb na rynku pracy przez szkoły wyższe w związku z założeniami rozwoju województwa.

Opis stanu
faktycznego

PWSW jest zawodową uczelnią publiczną (powstała w 2001 r.), działającą na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym³, zwaną dalej PSW. PWSW prowadziła studia stacjonarne i niestacjonarne na studiach licencjackich⁴, inżynierskich⁵ i podyplomowych⁶. Studia trwają 6 semestrów (3 lata) i kończą się tytułem licencjata, a w przypadku kierunków technicznych – 7 lub 8 semestrów (3,5 roku lub 4 lata) i absolwenci uzyskują tytuł inżyniera. W latach 2012/2013 i 2013/2014 Uczelnię opuściło odpowiednio 296⁷ i 257⁸ absolwentów.

³ Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.

⁴ Studia licencjackie: Architektura wnętrz, Filologia ze specjalnością filologia angielska, Filologia ze specjalnością lingwistyka stosowana, Filologia polska, Historia, Politologia, Projektowanie graficzne, Socjologia, Stosunki międzynarodowe.

⁵ Studia inżynierskie: Bezpieczeństwo i produkcja żywności, Inżynieria środowiska, Mechatronika, Inżynieria Transportu i logistyki.

⁶ Studia podyplomowe: Zarządzanie funduszami Unii Europejskiej, Doradztwo Zawodowe, Ekonomia społeczna, Przygotowanie Pedagogiczne.

⁷ Absolwenci: rok 2012/2013 łącznie 296, w tym studia stacjonarne – 217 (kierunki: architektura wnętrz-15, historia-18, filologia polska-16, filologia angielska-13 osób, filologia ukraińska-7, inżynieria środowiska-15 osób, politologia-40, socjologia-35, stosunki międzynarodowe-58), studia niestacjonarne – 79 (kierunki: politologia-14, stosunki międzynarodowe-35, socjologia-30).

⁸ Absolwenci: rok 2013/2014 łącznie 257, w tym studia stacjonarne – 210 osób (kierunki: architektura wnętrz-18, historia-21, filologia polska-10, filologia angielska-19, lingwistyka stosowana-6, inżynieria środowiska-12, mechatronika-19, politologia-24, socjologia-24, stosunki międzynarodowe-57), studia niestacjonarne-47 (kierunki: politologia-22, stosunki międzynarodowe-25).

(dowód:akta kontroli str.60-66, 83,528-529⁹)

1. 1. Ocena dokumentów programowych, w których określono założenia dotyczące rozpoznawania potrzeb rynku pracy w odniesieniu do prowadzonych studiów.

1.1. Statut PWSW¹⁰ określał prowadzenie studiów podyplomowych, kursów i szkoleń w celu kształcenia nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy w systemie uczenia się przez całe życie (§ 4 pkt 2 ppkt 4) oraz działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych (§ 4 pkt 2 ppkt 6). Uczelnia mogła prowadzić studia (wyższe zawodowe pierwszego i drugiego stopnia) o profilu praktycznym z udziałem podmiotów gospodarczych (§ 86 pkt 1 i 2).

(dowód: akta kontroli str. 7-18, 60-66)

W obowiązującej od 2011 r. Strategii Rozwoju PWSW¹¹ (dalej Strategia), wspólnej dla całej Uczelni¹², za zasadnicze cele zmierzające do doskonalenia jakości pracy PWSW przyjęto zestaw działań opartych na sześciu Celach strategicznych¹³ (dalej Cs), w tym m.in. dostosowanie systemu kształcenia do zmieniających się potrzeb społecznych, rozwój kadry naukowo-dydaktycznej i działalności naukowo-badawczej, rozszerzenie służebnej roli uczelni względem społeczeństwa w regionie. Jako cel nadrzędny Strategii przyjęto szeroko pojęty rozwój regionu, który może zostać osiągnięty poprzez współpracę Uczelni ze środowiskiem lokalnym, tj. oferowanie wysokiej jakości usług edukacyjnych, wprowadzanie innowacyjnych metod organizowania i zarządzania sprawami komunalnymi i gospodarczymi oraz wdrażanie nowych technologii w zakresie komunikacji, wytwórczości i usług. Podstawę programową opracowania Strategii stanowiła Strategia Lizbońska Unii Europejskiej, Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 wraz z perspektywą 2016-2020, Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego (dalej SRWP) na lata 2007-2020¹⁴, Strategia Rozwoju Szkolnictwa Wyższego (projekt środowiskowy). Najwięcej praktycznych rozwiązań i pomysłów czerpano ze strategii rozwoju konkretnych wyższych szkół zawodowych, w tym ze Strategii Rozwoju PWSZ w Nowym Sączu.

(dowód: akta kontroli str. 19-36)

W ramach pierwszego Cs „Dostosowanie systemu kształcenia do zmieniających się potrzeb społecznych” ujęto rozwój usług badawczych i eksperckich na rzecz praktyki, co miało służyć lepszemu wykorzystaniu potencjału intelektualnego i technologicznego Uczelni, poprawie współpracy pomiędzy ludźmi nauki a lokalnym środowiskiem gospodarczym ze szczególnym uwzględnieniem sektora małych i średnich przedsiębiorstw, podniesieniu efektywności i konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wdrożenie innowacyjnych metod pracy i rozwiązań technologicznych dla rozwoju środowiska lokalnego. Zadaniem Uczelni miało być przygotowanie oferty usług badawczych, doradczych i eksperckich na rzecz praktyki oraz opracowanie procedur transferu wiedzy i innowacyjnych metod pracy

⁹ A także: www.pwsw.pl/pliki/pdf/informator_pwsw_14_15_v4_4.pdf.

¹⁰ Statut PWSW został przyjęty Uchwałą nr 5/2012 Senatu PWSW z dnia 24 lutego 2012 r.

¹¹ Strategia na lata 2011-2020 została przyjęta uchwałą nr 24/2011 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu dnia 15 grudnia 2011 r.

¹² W Statucie PWSW (§ 10) zapisano, że nie tworzy się podstawowych jednostek organizacyjnych w rozumieniu PSW.

¹³ Cele strategiczne; 1. Dostosowanie systemu kształcenia do zmieniających się potrzeb społecznych, 2. Podniesienie jakości kształcenia w warunkach jego masowości, 3. Rozwój kadry naukowo-dydaktycznej i działalności naukowo-badawczej, 4. Rozszerzenie służebnej roli Uczelni względem społeczeństwa w regionie, 5. Zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia Uczelni, 6. Usprawnienie rozwiązań systemowych w zarządzaniu Uczelnią.

¹⁴ Strategia przyjęta przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w październiku 2006 r., następnie zaktualizowana 23 sierpnia 2010 r. uchwałą nr L/932/10 z dnia 23 sierpnia 2010 r.

i rozwiązań technologicznych. W obszarze szóstego Cs „Usprawnienie rozwiązań systemowych w zarządzaniu Uczelnią” zaplanowano aktywizację Akademickiego Biura Karier (dalej jako: ABK), które zapewni studentom lepsze przygotowanie do zawodu i umiejętność aktywnego poszukiwania pracy, poprzez doradztwo zawodowe mające za cel nawiązanie współpracy studentów i absolwentów Uczelni z pracodawcami i organizacjami na rynku lokalnym. Kierunki działania Uczelni opisane w ww. Cs były zbieżne co do założeń, polegających na synergii systemu edukacji Uczelni z lokalną gospodarką, opisanych w siódmym kierunku działania Strategii SRWP¹⁵, tj. „Kapitał społeczny, Wszechstronny rozwój kapitału społecznego, umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju osobistego mieszkańców regionu”.

(dowód: akta kontroli str.20-22, 29-31, 36A)

W trakcie czynności kontrolnych 20 listopada 2014 r. Senat PWSW przyjął zaktualizowaną wersję Strategii z 2011 r. na lata 2011 - 2020¹⁶. W znowelizowanej Strategii określono sześć Cs¹⁷. Pierwszy z nich, tj. „Otwartość systemu kształcenia na zmieniające się potrzeby społeczno-gospodarcze” zakładał w ramach Programu 1.1. Elastyczne tworzenie nowej oferty edukacyjnej dostosowanej do zmieniających się wyzwań rynku pracy m. in. elastyczność we wdrażaniu nowych specjalności i kierunków kształcenia na studiach inżynierskich, licencjackich i podyplomowych oraz poszerzanie roli zewnętrznych interesariuszy w funkcjonowaniu Uczelni poprzez wzmacnianie współpracy z otoczeniem gospodarczo-społecznym. Program 1.1. Strategii wiązał się z SRWP¹⁸ w zakresie Cs-7¹⁹, Priorytet 1 i 2 i Cs-3, Priorytet 2. Program 1.2 ww. Cs zakładał rozwój usług badawczych i eksperckich na rzecz praktyki. Działania te miały służyć lepszemu wykorzystaniu intelektualnego i technicznego potencjału Uczelni, poprawie współpracy pomiędzy ludźmi nauki a lokalnym światem gospodarczym, ze szczególnym uwzględnieniem małych i średnich przedsiębiorstw, podniesieniu efektywności i konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez wdrożenie innowacyjnych metod pracy, rozwiązań technologicznych, a także podniesieniu prestiżu PWSW w środowisku lokalnym. Program 1.2. Strategii wiązał się z SRWP²⁰ w zakresie Cs-3²¹, Priorytety: 1, 2, 5 i Cs-8²² Priorytet 1. W obszarze szóstego Cs „Usprawnienie rozwiązań systemowych w zarządzaniu Uczelnią”, kontynuowane jest prowadzenie ABK (Program 6.4.). Zadaniem ABK było zapewnienie studentom przygotowanie do zawodu i umiejętność aktywnego poszukiwania pracy, co jest zbieżne z Cs-7 SRWP²³, Priorytet 4. W obydwu opracowaniach Strategii nie zawarto skonkretyzowanych zapisów dotyczących potrzeb i uwarunkowań lokalnego rynku pracy w kontekście realizowanych kierunków kształcenia.

¹⁵ Strategia SRWP z 6 października 2006 r. zaktualizowana uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr L/932/10 z dnia 23 sierpnia 2010 r.

¹⁶ Uchwała nr 38/2014 Senatu PWSW w Przemysłu z dnia 20 listopada w sprawie przyjęcia zaktualizowanej Strategii Rozwoju PWSW w Przemysłu na lata 2011-2020.

¹⁷ Cele strategiczne zaktualizowanej Strategii; 1. Otwartość systemu kształcenia na zmieniające się potrzeby społeczno-gospodarcze, 2. Podniesienie jakości kształcenia w warunkach jego masowości, 3. Rozwój kadry naukowo-dydaktycznej i działalności naukowo-badawczej, 4. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym na rzecz rozwoju Szkoły, 5. Zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia Szkoły, 6. Usprawnienie rozwiązań systemowych w zarządzaniu Szkołą.

¹⁸ SRWP-Strategia rozwoju Województwa Podkarpackiego przyjęta w październiku 2006 r. i zaktualizowana 26 sierpnia 2013 r. uchwałą nr XXXVII/697/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

¹⁹ Kapitał społeczny, Wszechstronny rozwój kapitału społecznego, umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju osobistego mieszkańców regionu.

²⁰ Strategia SRWP z 6 października 2006 r. zaktualizowana uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr L/932/10 z dnia 23 sierpnia 2010 r.

²¹ Cs-3 – Gospodarka regionu, Tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki poprzez rozwijanie przedsiębiorczości, zwiększanie jej innowacyjności oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu.

²² Cs-8 – Współpraca międzynarodowa, Wspieranie rozwoju gospodarczego regionu, wykorzystanie potencjału turystycznego i dziedzictwa kulturowego oraz ochrona wartości przyrodniczo-krajobrazowych.

²³ Strategia SRWP z 6 października 2006 r. zaktualizowana uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr L/932/10 z dnia 23 sierpnia 2010 r.

1.2.-1.3. W okresie objętym kontrolą w Uczelni utworzone zostały trzy kierunki stacjonarnych studiów pierwszego stopnia, tj. Projektowanie graficzne, Bezpieczeństwo i produkcja żywności oraz Inżynieria Transportu i logistyki, o profilu ogólnoakademickim i w odniesieniu do ostatniego - praktycznym i kończące się odpowiednio tytułem licencjata, a w odniesieniu do dwóch ostatnich - inżyniera. Otwierając ww. kierunki studiów Uczelnia działała zgodnie z priorytetami Strategii zawartymi w pierwszym Cs, Program 1.2., tj. Dostosowanie systemu kształcenia do zmieniających się wyzwań na rynku pracy, a w tym: Rozwój usług badawczych i eksperckich na rzecz praktyki. Rozwój usług badawczych, eksperckich i doradczych zwłaszcza w odniesieniu do kierunków: Bezpieczeństwo i produkcja żywności i Inżynieria Transportu i logistyki oraz utworzonych we wcześniejszym okresie Inżynierii środowiska i Mechatroniki służyć miał m.in. współpracy pomiędzy społecznością Uczelni a lokalnym światem gospodarczym. Utworzenie takich kierunków jak: Projektowanie graficzne, Bezpieczeństwo i produkcja żywności i Inżynieria Transportu i logistyki wynikało m. in. z potrzeb, które sygnalizowali lokalni przedsiębiorcy i samorządowcy, dając temu wyraz w listach intencyjnych skierowanych do Rektora PWSW. Listy te określały zakres przyszłych działań m. in. w zakresie organizacji praktyk studenckich, konsultacji przy modyfikacji programów kształcenia, wymiany informacji dotyczących potrzeb rynku pracy. W okresie objętym kontrolą Uczelnia podpisała listy intencyjne z 18 podmiotami, w tym m. in. z Gminą Miejską Przemyśl, Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków, Starostwem Powiatowym w Przemyślu, Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej Spółka z o.o. w Przemyślu, Fabryka Aparatury Elektromechanicznej FANINA S. A. w Przemyślu (...). Zaproponowane studentom PWSW ścieżki kształcenia w latach 2012-2014 zbieżne były z Cs SRWP²⁴, i tak:

- kierunek Bezpieczeństwo i produkcja żywności stworzył szanse na włączenie się Uczelni do rozwoju regionalnego ukierunkowanego na aktywizację małej i średniej przedsiębiorczości w kontekście rozwoju sektora rolno-spożywczego – kierunek zbieżny z SRWP²⁵, Cs-5 (Obszary wiejskie i rolnictwo; Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich sprzyjający powstawaniu rentownych gospodarstw rolnych oraz kreowaniu pozarolniczych źródeł dochodów), priorytet 1 – Rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczej w warunkach zrównoważonego rozwoju, priorytet 3 – Wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych;

- kierunek Inżynieria transportu i logistyki dał możliwość uzyskania wykształcenia z zakresu inżynierii środków transportowych, inżynierii ruchu oraz analizy systemów transportowych, funkcjonowania nowoczesnych systemów logistycznych, nauk ekonomicznych, organizacji i zarządzania – kierunek zbieżny z SRWP²⁶, Cs-1 Gospodarka regionu; Tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki poprzez rozwijanie przedsiębiorczości, zwiększanie jej innowacyjności oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu, priorytet 4 – Działania na rzecz podniesienia atrakcyjności regionu dla rozwoju inwestycji i Cs-4 Infrastruktura techniczna; Poprawa dostępności komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, priorytet 1 – Wspieranie inwestycji komunikacyjnych: drogowych, kolejowych i lotniczych.

²⁴ Strategia przyjęta przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w październiku 2006 r., następnie zaktualizowana 23 sierpnia 2010 r. uchwałą nr L/932/10 z dnia 23 sierpnia 2010 r.

²⁵ Strategia przyjęta przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w październiku 2006 r., następnie zaktualizowana 23 sierpnia 2010 r. uchwałą nr L/932/10 z dnia 23 sierpnia 2010 r.

²⁶<http://www.umwp.podkarpackie.pl/attachments/article/2634/STRATEGIA-ROZWOJU-WOJEWODZTWA-PODKARPACKIE-2020.pdf>

- kierunek Projektowanie graficzne umożliwiał nabycie umiejętności z zakresu grafiki, wzornictwa, edytorstwa, fotografii, tj. dziedzin pożądaných w dobie rozwoju gospodarczego regionu podkarpackiego w różnego rodzaju przedsiębiorstwach, wydawnictwach i instytucjach życia publicznego – kierunek zbieżny z SRWP, Cs-3 (Gospodarka regionu, Tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki poprzez rozwijanie przedsiębiorczości, zwiększanie jej innowacyjności oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu) i Cs-7 (Kapitał społeczny, Wszechstronny rozwój kapitału społecznego, umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju osobistego mieszkańców regionu).

Wszystkie kierunki studiów prowadzone w PWSW wpisywały się w SRWP, przede wszystkim w ramy tematyczne Cs-3²⁷, priorytet 2 – Budowanie regionalnego systemu innowacji, Cs-7²⁸, priorytet 1 - Poprawa jakości systemu edukacji jako warunek pogłębiania wiedzy i wzrostu kompetencji, priorytet 2 – Wzmocnienie jakościowego rozwoju zasobów pracy regionu, priorytet 4 – Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, Cs-6²⁹, priorytet 5 – Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

(dowód: akta kontroli str. 159-184, 286-292, 530, 535-552)

1.4. W 2013 r. Rektor wprowadził obowiązek³⁰ monitorowania kariery zawodowej absolwentów PWSW we wszystkich instytutach, który stanowił formę praktycznej weryfikacji programów studiów na danym kierunku i miał służyć ich udoskonaleniu pod kątem potrzeb na rynku pracy. Badanie to koordynowało ABK, przy pomocy poszczególnych instytutów, zespołu badawczego Instytutu Politologii i Polityki Regionalnej PWSW oraz Instytutu Socjologii. Zespoły badawcze były odpowiedzialne za redakcję ankiet, opracowanie analizy danych i utworzenie zestawień statystycznych. Dane ankietowe zebrane w toku monitorowania losów zawodowych absolwentów analizowano za pomocą programu statystycznego IBM SPSS Statistics v. 22, który m. in. umożliwiał wybór określonej grupy do analiz szczegółowych (np. tylko w odniesieniu do studentów z określonego kierunku studiów), obliczanie statystyk opisowych (jak średnia, mediana, dominanta, odchylenie standardowe), porównywanie danych pomiędzy grupami z użyciem zaawansowanych analiz statystycznych (przy odpowiedniej próbie badawczej), np. test zgodności chi-kwadrat, współczynnik korelacji liniowej C-Pearsona. Monitoring absolwentów na poziomie Uczelni był także wspomagany przez wspólne działania podejmowane cyklicznie przez PWSW we współpracy z Fundacją Instytutu Stosunków Wschodnich w Warszawie. Badania losów absolwentów przeprowadzano etapowo z zachowaniem okresowości badań, tj. etap I – badanie losów absolwentów w roku ukończenia studiów, etap II – po upływie jednego roku od ukończenia studiów, etap III – po upływie trzech lat od ukończenia studiów. Badanie to przeprowadzono przy pomocy ankiet wprowadzonych oddzielnym zarządzeniem Rektora dla każdego z etapów badań. Do absolwentów wszystkich kierunków studiów została skierowana ankieta o takiej samej treści. Rektor wyjaśnił m. in., że: (...) z uwagi na fakt, iż przepis art. 13a ustawy PSW³¹ nie precyzował,

²⁷ Cs-3, Gospodarka regionu, Tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki poprzez rozwijanie przedsiębiorczości, zwiększanie jej innowacyjności oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu.

²⁸ Cs-7, Kapitał społeczny, Wszechstronny rozwój kapitału społecznego, umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału i możliwości rozwoju osobistego mieszkańców regionu.

²⁹ Cs-6, Ochrona środowiska; Poprawa jakości środowiska oraz zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych i wartości krajobrazowych.

³⁰ Zarządzenie Rektora Nr 8.2013 PWSW z dnia 8 marca 2013 r. w sprawie monitorowania karier zawodowych absolwentów PWSW w Przemyśle.

³¹ Wprowadzony z dniem 1 października 2011 r. na mocy ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 455).

jakie dane powinna pozyskać uczelnia prowadząc monitoring swoich absolwentów, zdecydowano, że pytania ankietowe będą uniwersalne względem każdego z kierunków kształcenia w PWSW. Z tego względu na każdy etap badań został opracowany jeden rodzaj ankiety z jednakowo sformułowanymi pytaniami skierowanymi do absolwentów różnych kierunków kształcenia. Zdaniem Rektora pytania te obejmowały wielopłaszczyznowość oceny programów kształcenia i ich przydatność w odnajdywaniu się na rynku pracy (np. dotyczyły dalszego kształcenia się absolwentów, statusu na rynku pracy czy też związku wykonywanej pracy z ukończonym kierunkiem studiów). Przeprowadzenie ankiety było poprzedzone złożeniem oświadczenia przez studenta o zgodzie na udział w takim badaniu, jeszcze w trakcie studiów. Procedura badania losów zawodowych absolwentów nie cieszyła się zainteresowaniem. Świadczy o tym to, że w I etapie badania rocznika 2012/2013 na 162 rozesłanych ankiet zwrócono jedynie 28, tj. 17,3 %, a w II etapie badania ww. rocznika na 162 rozesłanych ankiet zwrócono 17, co stanowiło 10,5 %. Spośród 18 pytań zawartych w ankiecie skierowanej do absolwentów w roku ukończenia studiów – dwa z nich – odnosiły się do sytuacji zawodowej absolwenta³², pozostałe 16 – miały za cel poznanie faktycznych efektów uzyskanego wykształcenia a w konsekwencji ewoluowanie oferty edukacyjnej PWSW. Podczas drugiego etapu badania – pytań w ankiecie o sposób kształtowania się kariery zawodowej absolwenta było 8 na 15. Dotyczyły one m. in. zgodności zatrudnienia z wykształceniem, wykorzystywania wiedzy zdobytej w trakcie studiów w PWSW oraz sfery gospodarki w której zatrudniony był absolwent. Po każdym etapie badania, Biuro Karier sporządzało raporty losów zawodowych absolwentów. Wynik pierwszego i drugiego etapu badania wykazał, iż odpowiednio 54 % i 82,4 % respondentów, którzy w 2013 r. ukończyli studia, podjęło pracę.

(dowód: akta kontroli str. 67-82, 501-503A, 523-526)

1.5. Wewnętrzny system oceny jakości kształcenia został wprowadzony przez Rektora w grudniu 2007 r.³³. W marcu 2012 r. Senat PWSW uchwalił³⁴, a Rektor wprowadził uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia³⁵ (dalej uszjk). W listopadzie tego samego roku – podjęta została uchwała³⁶ w sprawie funkcjonowania uszjk, która szczegółowo opisywała zasady wedle których system miał działać. W uszjk zawarto zakres przedmiotowy, organizację, kompetencje poszczególnych organów (zarządzanie kierunkiem), elementy systemu oraz związane z nimi zakresy czynności i sposób ich weryfikacji, tj. monitorowanie kwalifikacji nauczycieli akademickich uczestniczących w procesie kształcenia na kierunku, ocena jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych, monitorowanie i doskonalenie programów kształcenia, okresowe aktualizowanie i poprawianie strategii rozwoju uczelni, monitorowanie warunków kształcenia, weryfikację zakładanych efektów kształcenia, ocena dostępności informacji na temat kształcenia, ocena mobilności studentów, badanie absolwentów Uczelni, ocena funkcjonowania biura karier, zapobieganie zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia, procedura wdrażania planów naprawczych. Uszjk odnosił się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego i uwzględniał

³² Pyt. 17 z ankiety-jaka jest pani/pana aktualna sytuacja zawodowa, pyt. 18-czy pani/pana aktualna praca jest zgodna z wykształceniem zdobytym w PWSW.

³³ Zarządzenie nr 34/2007 Rektora PWSW w Przemyślu z dnia 7 grudnia 2007 r.

³⁴ Uchwała nr 18/2012 z dnia 22 marca 2012 r. Senatu PWSW w Przemyślu w sprawie uchwalenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

³⁵ Zarządzenie nr 16/2012 Rektora PWSW z dnia 26 marca 2012 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia oraz powołania Zespołu do spraw Wewnętrznego systemu Oceny Jakości Kształcenia.

³⁶ Uchwała nr 52/2012 Senatu PWSW z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości.

całokształt weryfikowania efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów osiąganych przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz oceny dokonywane przez studentów, o których mowa w art. 132 ust. 3 ustawy PSW, jak również wnioski z monitorowania kariery zawodowej absolwentów. W celu realizacji uszjk Rektor PWSW powołał Uczelniany Zespół do spraw Wewnętrznego systemu Oceny Jakości Kształcenia, Instytutowe Komisje ds. Jakości Kształcenia w PWSW³⁷, wprowadził hospitację zajęć³⁸, zasady i tryb przeprowadzania ankiety studenckiej dotyczącej oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich³⁹, zasady sporządzania rocznego raportu samooceny⁴⁰, regulamin przeprowadzania okresowej oceny nauczycieli akademickich⁴¹, wytyczne dotyczące projektowania, realizacji i ewaluacji planów studiów i programów kształcenia⁴² i określił zasady dotyczące projektowania programów kształcenia na studiach pierwszego stopnia i sporządzania ich dokumentacji. Kierownik jednostki organizacyjnej po zasięgnięciu opinii zespołu nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego określonego kierunku studiów, przedkładał na koniec roku akademickiego prorektorowi ds. kształcenia ocenę efektów kształcenia, która stanowiła podstawę doskonalenia programu kształcenia.

(dowód: akta kontroli str. 84, 99-126)

Opis uszjk⁴³ regulował jego funkcjonowanie i określał kompetencje, skład i tryb wyboru organów tworzących. Uszjk uwzględniał:

- a. w zakresie ewaluacji: analizę realizacji programów kształcenia i ich zgodność z Krajowymi Ramami Kwalifikacji, badanie jakości prac dyplomowych, analizę oceny dokonywanej przez studentów za pomocą ankiet, analizę wyników kształcenia,
- b. w zakresie monitorowania: kwalifikacje nauczycieli akademickich, warunki kształcenia, efekty kształcenia studentów zgodnie z uczelnianymi procedurami, karierę zawodową absolwentów na rynku pracy.

Raport samooceny oraz wyniki analizy badań ankietowych dotyczących jakości kształcenia w poszczególnych instytutach tworzyły uszjk. Za zapewnienie jakości kształcenia w instytutach odpowiadali ich dyrektorzy, którzy, biorąc pod uwagę ocenę jakości kształcenia, byli zobligowani do podnoszenia jakości kształcenia i wdrażania planów naprawczych. Brak podnoszenia jakości kształcenia mógł być podstawą do przedstawienia Senatowi Uczelni wniosku o reorganizację instytutu. Jednym z elementów uszjk było monitorowanie i doskonalenie programów kształcenia, w ramach którego przeprowadzano ocenę formy i zakresu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Za dostosowanie efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy odpowiedzialni byli dyrektorzy poszczególnych instytutów. Za rok 2012/2013 Senat⁴⁴

³⁷ Zarządzenia nr 51/2012 Rektora PWSW z dnia 12 października 2012 r. w sprawie powołania Komisji ds. Jakości Kształcenia w PWSW w Przemyślu, Zarządzenia nr 44/2013 Rektora PWSW z dnia 15 października 2013 r. w sprawie zmian w składzie Komisji ds. Jakości Kształcenia w PWSW w Przemyślu.

³⁸ Zarządzenie nr 7/2013 Rektora PWSW z dnia 6 marca 2013 r. w sprawie prowadzenia hospitacji zajęć w PWSW.

³⁹ Zarządzenie nr 58/2012 Rektora PWSW z dnia 10 grudnia 2012 r. w sprawie zatwierdzania ankiety studenckiej dotyczącej oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich.

⁴⁰ Zarządzenie nr 46/2013 Rektora PWSW z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie wzorcowego formularza do sporządzania rocznego raportu samooceny przez Instytutowe Komisje do Spraw Jakości Kształcenia na wszystkich kierunkach kształcenia w PWSW w Przemyślu.

⁴¹ Uchwała nr 14/2013 Senatu PWSW w Przemyślu z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie okresowej oceny nauczycieli akademickich w PWSW w Przemyślu.

⁴² Uchwała nr 4/2012 Senatu PWSW z dnia 24 lutego 2012 r. w sprawie wytycznych dotyczących projektowania, realizacji i ewaluacji planów studiów i programów kształcenia PWSW.

⁴³ Uchwała nr 52/2012 Senatu PWSW z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

⁴⁴ Uchwała nr 59/2013 Senatu PWSW z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania rektora w zakresie oceny doskonalenia efektów kształcenia za rok akademicki 2012/2013 na kierunkach kształcenia w PWSW w Przemyślu.

PWSW zatwierdził sprawozdanie Rektora w zakresie oceny doskonalenia efektów kształcenia na kierunkach kształcenia w PWSW.

(dowód: akta kontroli str. 85-98, 127-131, 240-274)

2. Realizacja wyników kontroli przeprowadzanych przez MNiSW w zakresie zasadności kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów.

2.1.-2.3. Polska Komisja Akredytacyjna (dalej PKA) w dniach: 3-4 grudnia 2012 r. i 20-21 lutego 2014 r. dokonała oceny programowej na kierunku, odpowiednio: politologia oraz inżynieria środowiska. W obydwu przypadkach Prezydium PKA stwierdziło, iż Uczelnia spełniała wymagania kadrowe, programowe, w tym dotyczące osiąganych efektów kształcenia i organizacyjne do prowadzenia kształcenia na ww. kierunkach studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Prezydium PKA oceniło pozytywnie poziom prowadzonego kształcenia zarówno na kierunku politologia⁴⁵, jak i inżyniera środowiska⁴⁶.

(dowód: akta kontroli str. 132-138)

W 2012 r. w dniach 14-15 maja PKA przeprowadziła ocenę programową na kierunku architektura wnętrz i warunkowo oceniła⁴⁷ jakość kształcenia na ww. kierunku na poziomie studiów pierwszego stopnia z uwagi na:

- brak jednego nauczyciela akademickiego ze stopniem naukowym doktora, posiadającego dorobek z dziedziny związanej z ocenianym kierunkiem studiów, do minimum kadrowego nie mogły być zaliczone dwie osoby, gdyż nie posiadały dorobku artystycznego z zakresu ocenianego kierunku studiów i dziedziny z nim związanym,
- niewłaściwą obsadę zajęć i nadmierne obciążenie godzinowe,
- obowiązujący program kształcenia, pomimo, iż wpisany jest w misję i strategię rozwoju Uczelni, wykazywał błędy systemowe w zakresie konstrukcji oraz sekwencji przedmiotów, ponadto stwierdzono brak interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu programu studiów,
- studenci, działający w uczelnianych organach samorządu studenckiego, nie byli włączeni w budowę systemu zapewnienia jakości kształcenia.

W listopadzie 2013 r. Rektor przekazał do PKA raport z działań naprawczych podjętych w Uczelni na kierunku architektura wnętrz, w którym poinformował o przeprowadzeniu skutecznych działań naprawczych w zakwestionowanych obszarach. Powtórna ocena programowa na kierunku architektura wnętrz (przeprowadzona 12 grudnia 2013 r.) wykazała, iż Uczelnia spełniała wymogi sformułowane w § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia⁴⁸.

MNiSW w okresie objętym kontrolą nie przeprowadziło kontroli w zakresie zasadności kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów.

(dowód: akta kontroli str. 139-158)

⁴⁵ Uchwała nr 198/2013 Prezydium PKA z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie oceny programowej na kierunku „politologia” prowadzonym w Instytucie Politologii i Polityki Regionalnej PWSW w Przemyślu na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

⁴⁶ Uchwała nr 283/2014 Prezydium PKA z dnia 22 maja 2014 r. w sprawie oceny programowej na kierunku „inżynieria środowiska” prowadzonym w PWSW w Przemyślu na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

⁴⁷ Uchwała nr 408/2012 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 października 2012 r. w sprawie oceny programowej na kierunku architektura wnętrz prowadzonym w PWSW w Przemyślu na poziomie studiów pierwszego stopnia.

⁴⁸ Dz. U. z 2014 r. poz. 131.

3. Ocena efektywności nakładów na realizację poszczególnych kierunków studiów.

3.1.-3.4. W 2013 r. został zakończony projekt (rozpoczęty w 2009 r.) polegający na rozbudowie bazy dydaktycznej – campusu PWSW, realizowany ze środków finansowych Unii Europejskiej⁴⁹. Wartość całego projektu wynosiła 40.895,93 tys. zł. Efektem realizacji projektu było m. in. wybudowanie dwóch nowych obiektów: budynku dydaktyczny i akademik, pełne wyposażenie 14 laboratoriów naukowo-badawczych dla kierunków technicznych: mechatronika, inżynieria transportu i logistyka, bezpieczeństwo i produkcja żywności, inżynieria środowiska. Projekt realizował założenia SRWP (z października 2006 r.), szczególnie priorytetów, takich jak: wzmocnienie jakościowego rozwoju zasobów pracy regionu (priorytet 2, Cs 7 Kapitał ludzki), tworzenie warunków do podejmowania wspólnych przedsięwzięć gospodarczych i pozyskiwania inwestycji, współpraca na rzecz rozwoju turystyki, ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego (odpowiednio priorytet 1 i 2 w ramach Cs 8 Współpraca międzynarodowa).

Zrealizowana inwestycja polegająca na rozbudowie bazy dydaktycznej-campusu PWSW w Przemyśle pozwoliła osiągnąć cele założone w strategii PWSW z 2006 r. w rozdziale pt. plan marketingowy, gdzie założono uruchomienie w ramach projektu pięciu kierunków studiów inżynierskich priorytetowych dla rozwoju gospodarki lokalnej.

Czynnikami decydującymi o wyborze przedmiotu inwestycji było m. in:

- nierozwinięte i niedoinwestowane zaplecze naukowo-badawcze i laboratoryjne Uczelni;
- migracja wykwalifikowanej kadry naukowej do dużych ośrodków akademickich;
- zapóźniony rozwój społeczno-gospodarczy miasta Przemyśla negatywnie wpływający na lokalizowanie się nowych inwestycji gospodarczych i wynikająca stąd potrzeba jego stymulacji;
- zamiar pobudzenia działalności firm i instytucji poprzez rozwój Uczelni w kierunkach inżynieryjno-technicznych w kontekście utworzenia podstrefy Tarnobrzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej⁵⁰;
- pozyskanie studentów z innych państw;
- wyrównanie standardów kształcenia w regionie do poziomu europejskiego i przygotowanie przyszłych kadr dla lokalnej gospodarki, w tym działającej w obszarze przygranicznym.

W fazie przygotowawczej projektu PWSW analizowała pod kątem konkurencji podobne inwestycje realizowane przez szkoły wyższe w regionie, ponadto posiłkowała się opracowaniami GUS⁵¹ i MRR⁵² i rozpoznawała potrzeby lokalnych przedsiębiorców w aspekcie przyjmowania studentów na praktyki zawodowe, a przyszłych absolwentów – do pracy.

Kontrola⁵³ na zakończenie realizacji projektu przeprowadzona przez Lider Projekt Sp. z o.o. na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości wykazała, iż beneficjent osiągnął w 100 % wszystkie założone wskaźniki projektu, tj.

⁴⁹ Program operacyjny Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 oś priorytetowa I Nowoczesna Gospodarka, Działanie 1.1 Infrastruktura Uczelni.

⁵⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z 22 listopada 2006 r. w sprawie utworzenia tarnobrzkiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. z 2006 r. nr 215, poz. 1581 ze zm.).

⁵¹ Główny Urząd Statystyczny.

⁵² Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

⁵³ Kontrola przeprowadzona w okresie 2 – 6 grudnia 2013 r.

wybudowano: budynek dydaktyczny z zapleczem laboratoryjnym, akademik, infrastrukturę towarzyszącą, utworzono studia inżynieryjne. W latach akademickich 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 liczba studentów z kierunków studiów: inżyniera środowiska, mechatronika, bezpieczeństwo i produkcja żywności, inżynieria transportu i logistyki – korzystających z infrastruktury laboratoryjnej wspartej w wyniku realizacji ww. projektu wynosiła odpowiednio (łącznie w poszczególnych latach akademickich) 175, 216, 263 osoby, co zapewniło osiągnięcie założonego wskaźnika projektu w tym zakresie

(dowód: akta kontroli str. 184A-223, 531-534)

W latach 2007-2010 w PWSW zrealizowano projekt⁵⁴ ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013. Wartość projektu ogółem wynosiła 3.546,6 tys. zł, w tym kwota dofinansowania – 2.470,5 tys. zł. W ramach projektu zmodernizowano aulę w budynku Kolegium Wschodniego na terenie zabytkowego Parku Lubomirskich i wyposażono laboratoria: fizyki i elektrotechniki (wspólne dla kierunków: inżynieria środowiska i mechatronika) oraz architektury i projektowania (wspólne dla kierunków: architektura wnętrz i inżynieria środowiska). Kontrola Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego⁵⁵ wykazała, iż beneficjent zrealizował zobowiązania zawarte w umowie o dofinansowanie, w tym m. in. osiągnął zakładaną liczbę studentów (1.200) korzystających z infrastruktury dydaktycznej w pierwszym roku po zakończeniu realizacji projektu.

(dowód: akta kontroli str. 504-522C)

Efektom zrealizowania ww. projektów było m. in. rozbudowanie bazy dydaktycznej i wyposażenie jej w nowoczesne i doskonale wyposażone laboratoria do ćwiczeń praktycznych umiejętności studentów. Stanowiło to podstawę dla rozwoju technicznych kierunków studiów, w tym o profilu praktycznym, takich jak: Mechatronika, Inżynieria środowiska, Bezpieczeństwo i produkcja żywności i Inżynieria transportu i logistyki.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, nowoczesne pracownie badawcze stanowią o potencjale możliwości edukacyjnych PWSW do kształcenia na kierunkach technicznych, szczególnie w aspekcie konieczności opracowania planu działania dla przejścia z dnia 1 października 2015 r. z profilu kształcenia ogólnoakademickiego na praktyczny - w świetle zmiany przepisów ustawy PSW⁵⁶.

(dowód: akta kontroli str. 530)

4. Rozpoznawanie przez uczelnię podkarpackiego rynku pracy.

4.1.- 4.8. PWSW badała potrzeby rynku pracy poprzez kontakty z otoczeniem społeczno-gospodarczym w kontekście aranżowania koncepcji kształcenia. Przy Uczelni działał Konwent zgodnie z § 27, 35, 36 Statutu⁵⁷, do którego kompetencji należało m. in. występowanie do Senatu z wnioskami o podjęcie przez Uczelnię starań o utworzenie nowych kierunków studiów lub specjalności szczególnie potrzebnych gospodarce regionu. W skład Konwentu wchodził przedstawiciele

⁵⁴ Nr projektu UDA-RPPK.05.01.00-18-007/09-00 z dnia 24 marca 2010 r. wraz z dwoma aneksami: 1) nr UDA-RPPK.05.01.00-18-007/09-01 z dnia 13 grudnia 2010 r., 2) UDA-RPPK.05.01.00-18-007/09-02 z dnia 23 grudnia 2010 r.

⁵⁵ Kontrola odbyła się w okresie 25-26 lutego 2013 r.

⁵⁶ Ustawa PSW zmieniona z dniem 1 października 2014 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r., poz. 1198).

⁵⁷ Statut przyjęty uchwałą Senatu PWSW z dnia 24 lutego 2012 r.

PWSW i kluczowych lokalnych podmiotów gospodarczych. Uczelnia nawiązała liczne kontakty z interesariuszami zewnętrznymi (co opisano w pkt. 2.1.-2.3. wystąpienia), które umożliwiły wzajemną wymianę informacji, sugestii i weryfikacji dotychczasowego procesu kształcenia, uwzględniającego potrzeby pracodawców. PWSW poprzez kontakty ze szkołami ponadgimnazjalnymi gromadziła informacje na temat kierunków studiów cieszących się zainteresowaniem wśród młodzieży. ABK przeprowadziło badanie losów zawodowych absolwentów z rocznika 2012/2013. Z wyników badań ankietowych czerpano informacje na temat zatrudnienia i dalszego kształcenia absolwentów. Z uwagi na fakt, iż Uczelnia prowadziła jedynie studia pierwszego stopnia, w większości absolwenci kontynuowali proces dalszego kształcenia na studiach drugiego stopnia. Podsumowanie analizy losów zawodowych absolwentów pokazało, iż ok. 80 % respondentów, kontynuowało naukę na uzupełniających studiach magisterskich. Podczas wykonywania badania 82,4 % pracowało, w tym 47 % w pełnym wymiarze czasu pracy. Uczelnia, biorąc pod uwagę, zapotrzebowanie na określone kierunki i specjalności kształcenia w aspekcie potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego utworzyła w badanym okresie dwa kierunki studiów inżynierskich⁵⁸ i kształciła młodzież na 21 specjalnościach w ramach 13 kierunków studiów. Wyniki monitorowania losów zawodowych absolwentów rocznika 2012/2013 nie pozwoliły na sformułowanie jednoznacznych wniosków mogących mieć wpływ na kształtowanie oferty edukacyjnej Uczelni z uwagi na słaby odzew ankietowanych absolwentów i krótki cykl sondażu. Spośród 162 rozesłanych ankiet zwrócono w pierwszym i drugim etapie badania odpowiednio: 28 (17,3 %) i 17 (10,5 %). W związku z tym informacje dotyczące sytuacji na rynku pracy uzyskiwano z wyników badań prowadzonych na szczeblu wojewódzkim i krajowym, m. in. z opracowań: „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podkarpackim”, „Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie podkarpackim”, „Pracodawcy Podkarpacia”, „Moja praca”. Zdaniem Rektora PWSW powinny zostać opracowane dla całego województwa podkarpackiego zasady funkcjonowania podkarpackiej przestrzeni akademickiej, obejmujące preferowane kierunki studiów. PWSW kształtuje programy prowadzonych i planowanych studiów zarówno dziennych jak i podyplomowych stosownie do potrzeb lokalnych, a przykładami tych działań są:

- opracowany plan działania do przejścia z dniem 1 października 2015 r. z profilu kształcenia ogólnoakademickiego na praktyczny;
- planowane poszerzenie programu studiów na kierunku inżynieria środowiska o tematykę odnawialnych źródeł energii – PWSW jest współorganizatorem idei utworzenia centrum badawczego w Przemysłu dla odnawialnych źródeł energii i sygnatariuszem listu intencyjnego w sprawie utworzenia klastra energetycznego „Zielona Dolina”;
- prowadzone studia podyplomowe z zakresu doradztwa zawodowego odpowiadają zapotrzebowaniu określone w konkursach ogłaszanych przez Urząd Marszałkowski, Podkarpacki Urząd Wojewódzki i Powiatowy Urząd Pracy w Przemysłu.

Rektor poinformował, że co prawda od roku akademickiego 2014/2015 Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego będzie prowadził ogólnopolski system monitorowania karier zawodowych absolwentów na podstawie danych o absolwentach pochodzących z systemu informacyjnego o szkolnictwie wyższym oraz danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jednakże ustawa PSW nie zabrania uczelni, w celu dostosowania programu kształcenia do potrzeb rynku, prowadzić nadal własny monitoring karier zawodowych absolwentów. W związku z tym PWSW

⁵⁸ Inżynieria transportu i logistyka, Bezpieczeństwo i produkcja żywności

zamierza nadal kontynuować wprowadzony już monitoring losów zawodowych absolwentów, który prowadzony cyklicznie w dłuższej perspektywie pozwoli na pełne wykorzystanie wyników w aspekcie ewentualnego wygaszania niektórych specjalności i poszerzania oferty kształcenia na innych.

(dowód: akta kontroli str. 18a-18d, 75-82, 172, 176-178, 225-226, 231-233, 236-237, 240-246, 278-283, 286-317, 391, 412-445, 484-503 A, 528)

Wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów z 2013 r. (I etap) wskazywały, iż 19 z 28 absolwentów (tj. 68 %) wśród których udało się przeprowadzić ankietę, podjęło dalszą edukację na uzupełniających studiach magisterskich, z tego ośmiu - poza województwem podkarpackim⁵⁹. Jedenastu respondentów podjęło pracę, w tym pięciu – zgodnie z ukończonym kierunkiem studiów w PWSW. W drugim badaniu uczestniczyło jedynie 17 absolwentów, z czego cztery osoby nie brały udziału w pierwszym badaniu. Spośród nich trzy osoby studiowały⁶⁰. Drugi etap badania pokazał, iż trzy osoby mieszkają poza województwem podkarpackim, z czego jedna poza granicami Polski, a 14 respondentów podjęło pracę (w tym sześć osób pracuje zgodnie z uzyskanymi kwalifikacjami w PWSW). Uczelnia nie gromadzi danych na temat ewentualnych planów absolwentów związanych z ich powrotem na Podkarpacie oraz rejestru osób, które pozyskały pracę dzięki ofertom udostępnionym przez Uczelnię.

(dowód: akta kontroli str. 75-82, 389, 523-524)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Informacje dotyczące raportu samooceny oraz wyniki analizy badań ankietowych dotyczących jakości kształcenia w poszczególnych instytutach nie zostały podane do publicznej wiadomości, pomimo takiego obowiązku wynikającego z § 5 uchwały nr 52/2012 Senatu PWSW w Przemyślu z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Rektor wyjaśnił, m. in. że: (...) niespełnienie tego wymogu wynikało z niedopatrzenia. Przedyskutowano publicznie na posiedzeniu Senatu PWSW 19 grudnia 2013 r. temat raportów samooceny, jakie przedstawiły poszczególne instytuty. Rektor poinformował, iż niezwłocznie raporty samooceny instytutów oraz raport zbiorczy PWSW za rok 2013/2014 zostaną umieszczone na stronach internetowych Uczelni.

(dowód: akta kontroli str. 240-243)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W Strategii w ramach pierwszego Cs co prawda ujęto „Dostosowania systemu kształcenia do zmieniających się potrzeb społecznych, a w tym tworzenie nowej oferty edukacyjnej dostosowanej do zmieniających się wyzwań rynku pracy”, ale nie poparto tego wnioskami wynikającymi z badań analitycznych zarówno potrzeb, jak i uwarunkowań rynku pracy województwa podkarpackiego. Nie wyjaśniono, jakie są konkretne zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy i w związku z tym, w jakim kierunku powinna zostać ukształtowana oferta edukacyjna Uczelni. Za cel główny tego Cs przyjęto uruchomienie kształcenia na studiach magisterskich w zakresie nauk humanistycznych, społecznych, filologicznych i inżynierskich, ponadto uruchomienie nowych kierunków i specjalności, które uzupełnią istniejącą ofertę, w tym w zakresie: pracy socjalnej, filologii germańskiej, mechaniki i budowy maszyn

⁵⁹ W Krakowie – 4 osoby, w Lublinie, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu – po 1 osobie.

⁶⁰ W Rzeszowie – 2 osoby, w Krakowie 1 osoba.

oraz organizacji i zarządzania produkcją. Jednocześnie w obowiązującej Strategii nie zaprezentowano przykładów zapotrzebowania na konkretne dziedziny kształcenia wynikające np. ze specyfiki uwarunkowań społeczno-gospodarczych w rejonie Polski południowo-wschodniej. Zawarte w tym samym Cs działanie polegające na „Rozwoju usług badawczych i eksperckich na rzecz praktyki” wskazywało, jako cel główny, wykorzystanie potencjału intelektualnego i technologicznego Uczelni dla środowiska lokalnego poprzez przygotowanie oferty usług badawczych, doradczych i eksperckich na rzecz praktyki. Nie wskazano jednak w Strategii ani rodzaju zaplanowanych przez Uczelnię usług badawczych i eksperckich, ani grupy potencjalnych praktyków (przedsiębiorstw) jako ich odbiorców. Zaprezentowane w ramach pierwszego Cs kierunki działań Uczelni, były ogólne i teoretyczne, stanowiąc nie poparte żadnymi dowodami, plany rozwoju PWSW. Rektor wyjaśnił m. in. że: (...) aktualnie obowiązująca Strategia została opracowana w latach 2009-2010 i była dopasowana do ówczesnie dostępnych informacji dotyczących diagnozy i stanu rozwoju województwa podkarpackiego i miasta Przemyśla. Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego i Strategia Sukcesu Miasta Przemyśla z roku 2014 umożliwiły przeprowadzenie korekty Strategii PWSW, a jej zaktualizowana wersja zawiera problematykę dotyczącą potrzeb i uwarunkowań rynku pracy województwa podkarpackiego i kierunków kształtowania oferty edukacyjnej Uczelni. Rektor dodał, że nie prowadzono własnych badań dotyczących zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy z przyczyn finansowych, ale mimo tego uruchomione techniczne kierunki studiów prowadzone w PWSW doskonale wpisują się w uruchamiany od 2013 r. w powiecie przemyskim klaster Zielona Dolina Przemyśl.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa także iż w zaktualizowanej Strategii PWSW w sposób ogólny odniesiono się do potrzeb społeczno-gospodarczych. W pierwszym Cs (otwartość systemu kształcenia na zmieniające się potrzeby społeczno-gospodarcze) podkreślono, iż Uczelnia powinna być elastyczna we wdrażaniu nowych kierunków i specjalności dostosowanych do wyzwań rynku pracy. Zarówno w Strategii z 2011 r. jak i z 2014 r. nie zapisano, jakie są konkretne potrzeby, aktualnie na podkarpackim i krajowym rynku pracy i w związku z tym, w jakim kierunku powinien zostać ukształtowany wachlarz możliwości edukacyjnych. Zawarte w zaktualizowanej Strategii, tak jak i w poprzedniej jej wersji, cele strategiczne i programy działania są ogólne i nie w pełni korespondują z profilami edukacyjnymi PWSW w powiązaniu z sytuacją społeczno-ekonomiczną w województwie podkarpackim.

(dowód: akta kontroli str. 19-59, 240-246)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli działania Uczelni w zakresie rozpoznawania potrzeb na rynku pracy w związku z założeniami rozwoju województwa ocenia jako odpowiednie w stosunku do jej sytuacji. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, władze Uczelni dołożyły staranności w rozwijanie możliwości kształcenia studentów na kierunkach inżyniersko-technicznych, priorytetowych dla rozwoju gospodarki, poprzez wybudowanie zespołu dydaktycznego (Kolegium Techniczne) z nowoczesnymi laboratoriami i pracowniami badawczymi, które zostały wyposażone w specjalistyczny sprzęt laboratoryjny zapewniający doskonałe warunki do ćwiczeń praktycznych.

2. Ocena aktywności uczelni w zakresie współpracy z innymi podmiotami, w szczególności z samorządem województwa oraz przedsiębiorcami – pracodawcami (w tym poprzez wprowadzanie studiów praktycznych z udziałem podmiotów gospodarczych).

Opis stanu faktycznego

2.1.- 2.3. Uczelnia, w myśl art. 4 ust. 4 ustawy PSW, współpracowała z otoczeniem społeczno-gospodarczym, tj. zarówno z samorządem województwa, jak i przedsiębiorcami. Działalność PWSW w tym obszarze przedstawiono poniżej.

1) Powołaniu Konwentu⁶¹ (organu doradczego PWSW), w myśl § 35 Statutu, co stanowiło instytucjonalną formę współpracy z podmiotami zewnętrznymi. W skład Konwentu oprócz przedstawicieli władz Uczelni wchodziło przedstawicieli: Zarządu Województwa Podkarpackiego, Wojewody Podkarpackiego, Prezydenta Miasta Przemyśla, Starosty Powiatu Przemyskiego oraz dwóch reprezentantów przedsiębiorstw współpracujących z PWSW, tj. z firmy Sanwil Spółka z o.o. w Przemyśle oraz Inglot Spółka z o.o. w Przemyśle. Lokalni przedsiębiorcy, pomimo zaproszenia Rektora do wejścia w skład organu doradczego nie zawsze pozytywnie reagowali na taką formę współpracy.

Do kompetencji konwentu należało m. in. występowanie do Senatu z wnioskami o podjęcie przez Uczelnię starań o utworzenie nowych kierunków studiów lub specjalności zawodowych szczególnie potrzebnych gospodarce regionu. W styczniu 2014 r. PWSW uzyskała pozytywną opinię Konwentu w sprawie utworzenia nowego kierunku studiów: Inżynieria transportu i logistyki oraz uruchomienia II stopnia na kierunku Stosunki międzynarodowe.

(dowód: akta kontroli str. 9, 18a-18d, 172, 225-233)

2) Prowadzeniu działalności szkoleniowej w formie kursów i studiów podyplomowych m. in. na podstawie zawarcia umowy z instytucją zamawiającą ww. usługi w trybie postępowania przetargowego. W ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego PO KL 2007-2013 Instytut Socjologii zrealizował w latach 2012-2014 pięć rodzajów studiów podyplomowych⁶² i jeden kurs⁶³. Instytucje zamawiające ww. usługi to: Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie. Celem realizacji ww. usług szkoleniowych było podnoszenie kwalifikacji wybranych grup zawodowych i przeciwdziałanie zagrożeniu utraty pracy.

(dowód: akta kontroli str. 234-239)

3) Realizowaniu tematów zamawianych przez instytucje otoczenia społeczno-kulturowego i gospodarczego w formie prac licencjackich oraz prowadzeniu badań własnych. Instytucje zamawiające to Urząd Celny w Przemyśle, Urząd Miejski w Przemyśle, Szkoła Podstawowa nr 15 w Przemyśle, I Liceum Ogólnokształcące w Przemyśle, Powiat Sanocki, Urząd Miasta Jarosławia. W odniesieniu do pięciu pierwszych wymienionych instytucji inicjatorem współpracy była PWSW.

⁶¹ Pierwsze posiedzenie Konwentu PWSW odbyło się 24 października 2012 r.

⁶² Doradztwo zawodowe, Zarządzanie Funduszami Europejskimi (dwie edycje), Asystent rodziny, Diagnoza dziecka i jego rodziny.

⁶³ Terapia rodzin.

4) Konsultacjach z inicjatywy PWSW w zakresie modyfikacji programów kształcenia z następującymi instytucjami: Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej w Przemyślu, Starosta Przemyski, Urząd Miejski w Przemyślu, Sejmik Województwa Podkarpackiego, Straż Miejska w Przemyślu, przedsiębiorca-architekt z Przemyśla, Muzeum Archidiecezjalne w Przemyślu, Tarnobrzskie Stowarzyszenie OKO - Ochrona Kultury Oryginalnej, Instytut Technologii Eksploatacji z Państwowego Instytut Badawczego w Radomiu.

5) Zawieraniu umów i porozumień m. in. o współpracy w celu rozwoju i doskonalenia jakości oferty edukacyjnej w korelacji z wymaganiami środowiska, rynku i zaawansowanych technologii, wymiany informacji o prowadzonych pracach i badaniach, organizowania wspólnych wykładów, seminariów i konferencji. Partnerami PWSW były m. in.: Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Przemyślu, Zespół Szkół Mechanicznych i Drzewnych w Przemyślu, Fabryka Aparatury Elektromechanicznej S.A. w Przemyślu, firma UNIVER M. Viola i spółka, Spółka Jawna w Bielsku-Białej, Państwowy Instytut Badawczy w Radomiu, I Liceum Ogólnokształcące w Przemyślu.

6) Zawieraniu wstępnych, pisemnych deklaracji (tzw. listów intencyjnych) z interesariuszami zewnętrznymi o zakresie przyszłych działań i planach współpracy. W kontrolowanym okresie listy takie podpisano z 24 interesariuszami, w tym m.in. z Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej Spółka z o.o. w Przemyślu, Fabryką Aparatury Elektromechanicznej FANINA S. A., Infores-em POBO Spółka z o.o. Spółka Komandytowa, Miejskim Zakładem Komunikacji Spółka. z o.o.

7) Aktywnym uczestniczeniu w różnego rodzaju spotkaniach, wykładach okolicznościowych i konferencjach – zgodnie z przekazanymi dokumentami takich spotkań odbyło się 16, w tym większość z nich z inicjatywy PWSW.

8) Konsultowaniu programów kształcenia⁶⁴ realizowanych w Instytucie Historii PWSW z podmiotami: Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie oddział w Przemyślu, Archiwum Państwowe w Przemyślu, Południowo-Wschodni Instytut Naukowy w Przemyślu, Szkoła Podstawowa nr 1 w Żurawicy, Gimnazjum w Żurawicy, Zespół Szkół w Orzechowcach, Gimnazjum nr 2 w Przemyślu.

9) Zawieraniu umów w sprawie umożliwienia odbycia praktyk zawodowych przez studentów wszystkich kierunków kształcenia – w latach 2012/2013 zawarto łącznie 101 umów, a w 2013/2014 – 118. Stronami zawartych umów i porozumień byli m.in. przedsiębiorcy, szkoły, banki, biura poselskie, urzędy gmin, Sąd Okręgowy w Przemyślu, Powiatowa Stacja Sanitarno—Epidemiologiczna, Urząd Skarbowy w Przemyślu, Urząd Miejski w Przemyślu i wybrane urzędy miejskie na Ukrainie, Izba Celną w Przemyślu, Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej w Przemyślu, komendy powiatowe i miejskie policji (...).

10) Zaangażowaniu do prowadzenia zajęć dydaktycznych 24 praktyków na wszystkich kierunkach studiów w celu przygotowania studentów do potrzeb rynku pracy i tym samym łączenia teorii z praktyką. Osoby te rekrutowały się m. in. z Izby Celnej w Przemyślu, Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Krakowie, Telewizji Polskiej S. A. w Rzeszowie, firma Order of Code w Przemyślu.

(dowód: akta kontroli. str. 278-344, 527)

⁶⁴ Wszystkie opinie były pozytywne.

2.4. PWSW konsultowała swoje programy kształcenia z interesariuszami zewnętrznymi, w szczególności z samorządem lokalnym, przedstawicielami przedsiębiorców i lokalnymi pracodawcami. Konsultacja programów kształcenia odbywała się poprzez bezpośrednie kontakty ww. interesariuszy z władzami Uczelni, debaty ze studentami i kadrami nauczycielską, w tym członkami uczelnianych i instytutowych Komisji do Spraw Jakości Kształcenia. Rektor wyjaśnił, że Uczelnia współpracuje w zakresie opiniowania programów kształcenia i w procesie dydaktycznym z instytucjami z otoczenia gospodarczego i społeczno-kulturowego, w tym:

- z sektorem publicznym, tj. m. in.: Urząd Miejski w Przemyśle, Starostwo Powiatowe w Przemyśle i Sanoku, Urząd Marszałkowski w Rzeszowie, Sejmik Województwa Podkarpackiego, Izba Celna, Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Przemyśle (...).
- z podmiotami gospodarczymi, tj. m. in.: firma Order of Code z Przemyśla, fabryka aparatury elektromechanicznej FANINA z Przemyśla, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji spółka z o.o. w Przemyśle, pracownia architektoniczna z Przemyśla (...),
- ze stowarzyszeniami i fundacjami: Kresowe Centrum Nauki i Rozwoju „Perła Galicja”, Tarnobrzесьkie Stowarzyszenie OKO-Ochrona Kultury Oryginalnej,
- ze szkołami, szkołami wyższymi i instytutami badawczymi: szkoła podstawowa nr 1 w Żurawicy, Gimnazjum w Żurawicy, Zespół Szkół w Orzechowcach I LO w Przemyśle, Gimnazjum nr 2 w Przemyśle, Instytut Technologii i Eksploatacji-Państwowy Instytut Badawczy w Radomiu.

Porozumienia, umowy i listy intencyjne (w odniesieniu do kierunków otwieranych) określały rolę przedstawicieli pracodawców w opiniowaniu programów kształcenia, procesie dydaktycznym i praktykach studenckich.

(dowód: akta kontroli. str. 230-233, 278-283, 412-450)

2.5. W roku akademickim 2014/2015 PWSW otworzyła kierunek studiów Inżynieria Transportu i Logistyki – jedyny o profilu praktycznym, w związku z tym regulacja, o której mowa w art. 9a ust. 2 i 3 ustawy PSW nie miała dotychczas zastosowania.

(dowód: akta kontroli str. 159-160, 277)

2.6. Dział nauczania PWSW w myśl § 18 pkt 22 Regulaminu organizacyjnego administracji PWSW⁶⁵ nadzorował prowadzone przez instytuty zawodowe praktyki studenckie stosownie do obowiązujących programów studiów. Organizację praktyk określał regulamin realizacji praktyk zawodowych⁶⁶, zgodnie z którym dyrektorzy instytutów koordynowali realizację praktyk, sporządzali ich program i współpracowali z opiekunami. Do obowiązków opiekuna należało m. in. weryfikowanie zgodności profilu zakładu pracy przyjmującego studenta na praktykę z kierunkiem i specjalnością studiów i potwierdzenie uzyskania przez studenta efektów kształcenia przewidywanych w programie studiów i zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie tzw. zaświadczenia o odbyciu praktyki zawodowej. Przed przystąpieniem do realizacji praktyki student ustalał z wybranym przez siebie zakładem pracy miejsce, termin i program praktyki, zgodnie z przewidzianymi dla praktyki zawodowej efektami kształcenia na studiowanym kierunku i specjalności. Potwierdzeniem tego było sporządzenie umowy, według obowiązującego wzoru,

⁶⁵zarządzenie nr 25/2013 Rektora PWSW z dnia 15 lipca 2013 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Administracji w PWSW w Przemyśle.

⁶⁶zarządzenie nr 24/2013 Rektora PWSW z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przeprowadzenia procedury realizacji praktyk zawodowych na kierunkach kształcenia PWSW w Przemyśle.

zawieranej pomiędzy zakładem pracy, a PWSW reprezentowaną przez prorektora ds. kształcenia. Student mógł zostać zwolniony z odbywania praktyk zawodowych w przypadku ich zatrudnienia (aktualnego lub byłego), odbycia stażu absolwenckiego, prowadzenia własnej działalności gospodarczej przez okres nie krótszy niż czas trwania praktyki zawodowej, a charakter zatrudnienia lub prowadzonej działalności zgodny był z profilem specjalności i programem przewidzianej dla niej praktyki⁶⁷.

(dowód:akta kontroli str. 345-375)

2.7. Stosownie do uregulowań wewnętrznych⁶⁸ praktyki zawodowe stanowiły integralną część kształcenia zgodnie z planem studiów i programem kształcenia z uwzględnieniem efektów kształcenia. Programy praktyk zawodowych opracowywano na podstawie Strategii, regulaminu studiów w PWSW⁶⁹ i programów kształcenia poszczególnych kierunków studiów, które określały zestaw efektów kształcenia realizowanych w ramach ścieżki dydaktycznej w trakcie zajęć teoretycznych i praktycznych, w tym praktyki zawodowej. Na etapie organizowania trzech nowopowstałych kierunków studiów⁷⁰ w kontrolowanym okresie Uczelnia zawierała umowy, porozumienia i podpisywała listy intencyjne z interesariuszami zewnętrznymi, m. in. w kwestii przyjmowania studentów na praktyki zawodowe. Wnioski o uruchomienie nowych kierunków kształcenia zawierały m. in. opisy programów właściwe dla danego kierunku studiów – w tym także w zakresie praktyk zawodowych. Było to niezbędne do uzyskania akredytacji dla nowo otwieranego kierunku studiów. Tak więc już w fazie wstępnej planowania kształcenia na uruchomionych w latach 2012-2014 kierunkach Uczelnia posiadała promesy przyjęcia studentów na praktyki zawodowe zawarte w listach intencyjnych, umowach i porozumieniach z podmiotami zewnętrznymi. Formułując programy praktyk brano pod uwagę także informacje dotyczące potrzeb rynku pracy sporządzone przez Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie i prezentowane w formie publikatorów Podkarpackiego Obserwatorium Rynku Pracy (dalej PORP). Dane udostępniane w PORP dostarczały informacji w zakresie m. in. analizy sytuacji na rynku pracy, rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podkarpackim.

Rektor wyjaśnił m. in. że: (...) PWSW korzysta z informacji dotyczących rynku pracy z Podkarpackiego Urzędu Pracy w Przemyślu poprzez stronę internetową⁷¹, poza tym z biuletynu „Moja praca” – które są dostępne w ABK. Rektor dodał, że szereg kontaktów z interesariuszami w dużej mierze były kontaktami roboczymi i nie wygenerowano żadnych dokumentów, co nie oznacza, że sformułowanych w ich trakcie uwag nie uwzględniono w pracach nad kształtem programów studiów ujmujących zasady Krajowych Ram Kwalifikacyjnych.

(dowód:akta kontroli str. 19-59, 161-177, 261-262, 286-346, 376-388, 412-416, 451-483, 551-552)

2.8. Zasady badania zgodności praktyk z ich założeniami określał regulamin realizacji praktyk zawodowych, który w § 3 precyzował nadzór Uczelni nad ich przebiegiem. Całokształt obowiązków związanych z weryfikacją zgodności profilu zakładu pracy przyjmującego studenta na praktykę z kierunkiem i specjalnością

⁶⁷ uchwała Senatu nr 22/2013 z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków zwalniania studentów z obowiązku odbycia praktyk zawodowych w PWSW w Przemyślu.

⁶⁸ Załącznik nr 1 do zarządzenia rektora nr 24/2013 z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przeprowadzenia procedury realizacji praktyk zawodowych na kierunkach kształcenia PWSW w Przemyślu.

⁶⁹ Uchwała nr 14/2012 Senatu PWSW w sprawie uchwalenia regulaminu studiów w PWSW.

⁷⁰ Bezpieczeństwo i produkcja żywności, Projektowanie graficzne, Inżynieria transportu i logistyki

⁷¹ <http://www.pup.przemysl.pl/?c=mdTrese-cmPokaz-144>.

studiów, potwierdzeniem uzyskania przez studenta efektów kształcenia przewidywanych w programie studiów spoczywał na opiekunach praktyk. Zakład pracy, w którym student odbywał praktykę, zobowiązany był potwierdzić ten fakt wypełniając ustalony przez PWSW druk zaświadczenia, zaś student przebieg praktyki musiał opisać w formie sprawozdania w dzienniczku praktyk (zał. nr 4 do regulaminu realizacji praktyk). Zgodność realizacji praktyki z założeniami badano w poszczególnych instytutach, i tak dla przykładu: w instytucie Architektury Wnętrz, zespół złożony z dyrektora instytutu, jego zastępcy, osoby prowadzącej praktyki z ramienia instytutu i przedstawiciela pracodawcy brał po uwagę w celu zaliczenia praktyki sprawozdanie studenta z przebiegu praktyki, jakoś przedstawionego przez niego materiału plastycznego i dokumentację opisową. Z takich posiedzeń nie spisywano protokołów, wyciągano natomiast wnioski i udzielano studentom porad co do dalszej ich pracy. Zaliczenie praktyki, zgodnie z programem studiów i planami praktyk stanowiło podstawę do zaliczenia semestru. Fakt odbycia praktyki potwierdzano wpisem w indeksie wraz z innymi zajęciami dydaktycznymi.

(dowód:akta kontroli str. 349, 354, 355, 451-483)

2.9.-2.10. Uczelnia podpisywała listy intencyjne, zawierała porozumienia i umowy i przeprowadzała spotkania z przedsiębiorcami w zakresie organizacji i przebiegu praktyk studenckich jeszcze na etapie wnioskowania do PKA o utworzenie nowych kierunków studiów. PWSW nie zawierała umów, przedmiotem których byłoby odbywanie staży studenckich. W latach 2012/2013 i 2013/2014 zawarto odpowiednio 44 i 39 umów z przedsiębiorcami o odbywanie zawodowych praktyk studenckich. W PWSW nie wypracowano mechanizmów związania studenta (praktykanta) z potencjalnym pracodawcą. W zależności jednak od kierunku studiów szanse na zatrudnienie byłego praktykanta były zróżnicowane, i tak: jak wyjaśniła dyrektorka instytutu Mechatroniki dr inż. Wioletta Tomaszewska-Górecka : pracodawcy obserwują podczas praktyki zaangażowanie studenta w wykonywanie zadań i następnie najzdolniejszym oferują zatrudnienie. W roku 2013/2014 Fabryka Aparatury Elektromechanicznej S. A. Fanina w Przemysłu i Zakład Automatyki POLNA S. A. w Przemysłu zatrudnili absolwentów i studentów (w ramach umowy na zlecenie) PWSW – kierunek Mechatronika. Dyrektorka instytutu Filologicznego dr Jan Zięba wyjaśnił m. in., że: (...) związanie studenta z potencjalnym pracodawcą z branży edukacyjnej jest w obecnych czasach zadaniem jeśli nie niemożliwym, to na pewno bardzo trudnym. Nieliczni absolwenci podejmują pracę w zawodzie nauczycielskim, często w placówkach, w których odbywali praktyki.

(dowód:akta kontroli str. 161-175, 286-292, 296-301, 318-327, 330-334, 339, 341, 411, 480, 482)

2.11. PWSW uczestniczyła w targach pracy, w podczas których nawiązywano kontakty z pracodawcami, i tak:

- Targi Edukacji i Pracy - 10 października 2012 r.
- Targi Edukacji i Pracy w Stalowej Woli – 18 października 2012 r.
- Targi Edukacji i Pracy w Brzozowie – 19 października 2012 r.
- Warsztaty autoprezentacji dla studentów pt.: Świadome kreowanie siebie – przeprowadzone przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie – 23 listopada 2012 r.
- Przemyskie Targi Edukacji i Pracy – 12 kwietnia 2013 r.
- Targi Edukacji i Pracy OHP „Młodzi na rynku pracy” w Jarosławiu – 24 września 2013 r.

- Targi Pracy w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery – 17 października 2013 r.
- Przemyskie Targi Edukacji i Pracy – 24 kwietnia 2014 r.
- Giełda Pracy w PWSW – 14 maja 2014 r.
- Targi Edukacji i Pracy „Twoja Przyszłość w Twoich rękach” w Przeworsku – 2 października 2013 r.
- Targi Edukacji i Pracy „Sam decydujesz o swojej przyszłości” w Brzozowie – 24 października 2013 r.
- Targi Edukacji i Pracy w Stalowej Woli – 25 października 2013 r.
- Targi Edukacji i Pracy OHP w Przemyśle – 24 kwietnia 2014 r.
- XXIV Forum Ekonomiczne

PWSW wraz z Młodzieżowym Biurem Pracy OHP⁷² w Przemyśle podjęły inicjatywę zorganizowania I Targów Pracy PWSW 29 maja 2014 r. w siedzibie Uczelni. Minister Pracy i Polityki Społecznej objął ww. targi patronatem honorowym. W Targach Pracy PWSW udział wzięło 26 przedsiębiorców⁷³, ponadto studenci mieli okazję zapoznania się z ofertą kursów zawodowych i doszkalających zaprezentowanych m.in. przez Zakład Doskonalenia Zawodowego w Przemyśle i Akademię Zdrowia w Rzeszowie. Na targach zaprezentowano łącznie ok. 100 ofert pracy. Ponadto Uczelnia uczestniczyła w spotkaniach i warsztatach tematycznych mających na celu przygotowanie studentów do ubiegania się o pracę.

(dowód:akta kontroli str. 389-410)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli aktywność PWSW w zakresie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi była adekwatna do jej sytuacji. Uczelnia dołożyła starań w profilowanie kształcenia pod kątem potrzeb rynku pracy poprzez zaangażowanie w inicjowanie i kontynuowanie współdziałań z samorządem lokalnym i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w wymiarze badawczym, praktycznym i dydaktycznym organizując m. in. praktyki studenckie, konsultując programy kształcenia i uczestnicząc w licznych spotkaniach i konferencjach.

3. Ocena działań związanych z prowadzeniem doradztwa zawodowego oraz wspierania decyzji w zakresie dalszej nauki i kariery (akademickie biura karier, inkubatory przedsiębiorczości).

Opis stanu
faktycznego

3.1-3.2. W obowiązującej Strategii (z 2011 r.) i jej aktualizacji (z 2014 r.) w ramach Cs 6 i Programu 6.4. przewidziano utworzenie ABK w myśl art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁷⁴, którego główną rolą było dostarczanie studentom i absolwentom informacji o rynku pracy, prowadzenie doradztwa zawodowego poprzez nawiązanie współdziałania z pracodawcami i organizacjami lokalnymi. Ponadto, ABK promowało Uczelnię biorąc udział w licznych spotkaniach z różnymi instytucjami – potencjalnymi pracodawcami.

⁷² OHP-Ochotniczy Hufiec Pracy.

⁷³ m. in. Sankarks sp. z o.o., Solid Security, Votum s.a., Zeto Rzeszów, Zakład Karny w Medyce, Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej w Przemyśle.

⁷⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.

(dowód:akta kontroli str. 36A, 58-59)

ABK pozyskiwało oferty pracy bezpośrednio od pracodawców, z którymi było w kontakcie mailowym i telefonicznym, poza tym poprzez analizowanie portali internetowych z ofertami pracy (w szczególności pracuj.pl, gazeta.praca.pl, tablica.pl, jobrapido.pl, horyzont.pl, indeed.com). Informacje na ten temat zamieszczano na stronie internetowej PWSW⁷⁵ i na tablicach ogłoszeń. ABK nie prowadziło ewidencji osób, które pozyskały pracę poprzez Uczelnię, gdyż pracodawcy nie przekazywali informacji zwrotnej o tym czy zatrudnili absolwenta PWSW. W ramach doradztwa zawodowego ABK organizowało spotkania dla studentów i absolwentów z potencjalnymi pracodawcami, jak np. warsztaty autoprezentacji „Świadome kreowanie siebie” - przeprowadzone przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Przemyślu (23 listopada 2012 r.), spotkanie w ramach Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej OHP w Przemyślu (8 marca 2013 r.), giełda pracy i warsztaty „Jak napisać skuteczne CV”, zorganizowane wspólnie z OHP w Przemyślu i agencją zatrudnienia Covebo (14 maja 2014 r.), spotkanie informacyjne z firmą Ecorys w sprawie projektu „Młodzi zdobywcy podkarpackiego rynku pracy” i wspomniane w punkcie 2.11. I Targi pracy. Informacje dotyczące sytuacji na rynku pracy ABK uzyskiwało z publikacji Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego i Podkarpackiego Urzędu Pracy, w tym m.in.: „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podkarpackim”, Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie podkarpackim”, „Pracodawcy Podkarpacia”.

(dowód:akta kontroli str. 389-410)

3.3. Uczelnia nie prowadziła ani inkubatora przedsiębiorczości ani centrów transferu technologii. Jak wyjaśnił Rektor, PWSW jest bardzo zainteresowana powstaniem inkubatora przedsiębiorczości, dlatego bierze czynny udział we wspólnych działaniach z udziałem przedstawicieli nauki, biznesu i polityki regionalnej, jako przedstawicieli środowiska naukowego Przemyśla przy uruchomieniu klastra energetycznego Zielona Dolina Przemyśl. PWSW jest jednym z sygnatariuszy listu intencyjnego w sprawie uruchomienia inicjatywy na rzecz powołania i rozwoju ww. klastra. Kwestia powstania inkubatora przedsiębiorczości była głównym tematem spotkania przedstawicieli nauki, biznesu i władz Miasta Przemyśla w dniu 13 listopada 2014 r. na posiedzeniu Rady Fundatorów Fundacji Kresowe Centrum Nauki i Rozwoju „Perła Galicja”, w której statut (§ 9) wpisane jest prowadzenie i wspieranie działalności na rzecz rozwoju gospodarczego Przemyśla i regionu, w szczególności PWSW. Rektor dodał, że ma nadzieję, iż wielopłaszczyznowe działania doprowadzą do powstania inkubatora przedsiębiorczości.

(dowód:akta kontroli str. 412-424)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Uczelnia stosownie jej do potrzeb zorganizowała doradztwo zawodowe, przy czym – z uwagi na brak informacji od pracodawców – PWSW nie dysponuje wiedzą na temat liczby osób, które uzyskały pracę dzięki działalności ABK. W związku z powyższym, wiedza na temat skuteczności działania Uczelni w tym zakresie jest ograniczona.

⁷⁵ <http://www/pwsw.eu/oferty-pracy>

IV. Wnioski

Wniosek pokontrolny

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷⁶, wnosi o podawanie do publicznej wiadomości informacji dotyczących raportu samooceny oraz wyników analiz badań ankietowych dotyczących jakości kształcenia w poszczególnych instytucjach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia grudnia 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Rzeszowie

Kontroler

Dyrektor

Dagmara Mazurkiewicz-Karasińska

Wiesław Motyka

Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

⁷⁶ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zmianami